

**ONTWERP
VAN
INITIATIEF-
ADVIES
417**

**BETREFFENDE EEN NIEUW
REGIONAAL MODEL VOOR
SOCIALE BESCHERMING OP
HET GEBIED VAN ENERGIE**

10/06/2026

Opgesteld op basis van artikel *30bis*, § 2, van de ordonnantie elektriciteit

BRUGEL-ADVIES-20260610-417

VERSIE voor OPENBARE RAADPLEGING van 19/06 tot 04/09/2026

De Brusselse regelgevende instantie op het gebied van elektriciteit, gas en waterprijeregulering

Sterrenkundelaan 14 – B 1210 Brussel
T: 02/563.02.00 – info@brugel.brussels – www.brugel.brussels

Inhoudsopgave

1. Rechtsgrondslag	3
2. Samenvatting	4
3. Inleiding	5
4. Juridische opmerking	6
5. Sociaaleconomische context in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest/andere gewesten	7
5.1. Inkomens, armoede en ongelijkheid: vergelijking tussen de Gewesten	7
5.2. Energie-uitgaven en budgettaire inspanning.....	7
6. Vergelijking van de beschermingsmechanismen in de verschillende regio's	9
7. Het federale sociale energietarief: werking en impact	12
8. Gevolgen voor het huidige beschermingskader in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	13
8.1. Directe impact op de Brusselse markt	13
8.2. Belangrijkste oorzaken van het prijsverschil tussen de regio's	15
8.3. Belangrijkste bevindingen met betrekking tot de tekortkomingen van het huidige beschermingsmodel.....	16
8.4. Maatschappelijke kosten van de Brusselse bescherming in 2025.....	17
9. Nieuw beschermingsmodel	19
9.1. Uitwerking van een nieuw model voor sociale bescherming	19
9.2. Gekozen aanpak	19
9.3. Een driedelig model.....	21
9.4. Behoud van de status van beschermde klant op verzoek	26
9.5. SWOT-analyse voor de betrokken actoren	27
9.5.1. Voor het Brusselse huishouden.....	27
9.5.2. Voor het OCMW	28
9.5.3. Voor de netbeheerder.....	29
9.5.4. Voor de leveranciers.....	30
9.6. Raming van de kosten van de maatregel voor Sibelga	30
9.7. Zwakke punten van het mechanisme	34
9.8. Specifieke opmerkingen	36
10. Conclusie	37

1. Rechtsgrondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepaalt in artikel 30bis, §2, ingevoegd bij artikel 56 van de ordonnantie van 14 december 2006, dat:

« ... BRUGEL heeft enerzijds een adviserende taak ten aanzien van de overheidsinstanties met betrekking tot de organisatie en de werking van de regionale energiemarkt, en anderzijds een algemene taak van toezicht en controle op de toepassing van de desbetreffende ordonnanties en besluiten.

BRUGEL is belast met de volgende taken:

...

2° op eigen initiatief of op verzoek van de minister of de regering onderzoek en studies verrichten of adviezen uitbrengen met betrekking tot de elektriciteits- en gasmarkt;

... »

Dit advies is opgesteld op initiatief van BRUGEL.

2. Samenvatting

In zijn arrest nr. 14/2024 van 25 januari 2024 heeft het Grondwettelijk Hof de grenzen van het regionale kader op het gebied van het sociale beleid inzake energieprijzen in herinnering gebracht, waarbij het het uitsluitend federale karakter van deze bevoegdheid opnieuw bevestigde. Dit arrest vormt een mijlpaal voor het regionale overheidsoptreden, aangezien het oproept tot verduidelijking en juridische zekerheid van de bestaande beschermingsmaatregelen.

Uit de sociaaleconomische analyse blijkt dat er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest sprake is van structurele (energetische) kwetsbaarheid, gekenmerkt door grote inkomensongelijkheid en een proportioneel hogere budgettaire inspanning voor energie dan in de andere Gewesten. Deze situatie rechtvaardigt het behoud van een hoog beschermingsniveau, maar vraagt ook om een aanpassing van het model om de doeltreffendheid, de begrijpelijkheid en de financiële houdbaarheid ervan te versterken.

Bovendien onderstrepen de herhaaldelijke vaststellingen van een gebrek aan dynamiek op de Brusselse residentiële markt — gekenmerkt door een beperkt aanbod, hogere prijzen en een geleidelijke terugtrekking van bepaalde leveranciers — de noodzaak om het evenwicht tussen sociale bescherming en de aantrekkelijkheid van de markt te herzien. Anders zou het systeem op verschillende niveaus een systeemrisico met zich meebrengen: een toenemende verschuiving van lasten naar commerciële actoren, een stijging van de onbetaalde rekeningen van beschermde klanten die door SIBELGA worden gedragen, een toegenomen beroep op ondersteuning door de OCMW's, en uiteindelijk een steeds kwetsbaarder wordende bescherming voor de betrokken huishoudens.

Het door BRUGEL uitgewerkte ontwerp voor een beschermingsmodel past in deze logica van strategisch herstel van het evenwicht. Het beoogt de verantwoordelijkheden van de verschillende actoren te verduidelijken, de geleidelijke responsabilisering van de consumenten te versterken en de overheidsinterventie te heroriënteren op de werkelijk problematische situaties, met strikte inachtneming van het wettelijk kader.

Dit model streeft ook naar duurzaamheid op lange termijn: door de maatschappelijke kosten van de bescherming te beheersen, het beroep op gerechtelijke procedures te verminderen en de begeleidende rol van de OCMW's te versterken, draagt het bij tot een efficiënter gebruik van de overheidsmiddelen.

Ten slotte plaatst BRUGEL, als regulator, deze hervorming in een systemische visie waarin de uitdagingen van de energietransitie zijn geïntegreerd. De herinrichting van een dynamischere markt is een essentiële voorwaarde voor de ontwikkeling van innovatieve aanbiedingen, waarbij levering, verbruiksbeheer en flexibiliteit worden gecombineerd. **Op termijn zullen deze ontwikkelingen de Brusselaars in staat stellen te profiteren van concurrerendere prijzen en beter gerichte beschermingsmechanismen**

3. Inleiding

Al vele jaren wijst BRUGEL in zijn verschillende rapporten op het gebrek aan zowel dynamiek op de energiemarkt als gerichte regionale bescherming.

Naar aanleiding van arrest 14/2024 van het Grondwettelijk Hof van 25 januari 2024 en het beroep van de FEBEG bij de Raad van State tegen een van de aspecten van het Brusselse mechanisme ter bescherming van kwetsbare klanten, is BRUGEL een reflectieproces gestart met het oog op de uitwerking van een nieuw beschermingsmodel dat is afgestemd op de specifieke behoeften van het Gewest en waarin de conclusies van de beslissing van het Grondwettelijk Hof zijn verwerkt.

Om dit voorstel uit te werken, heeft BRUGEL een beroep gedaan op de vakkennis van drie belangrijke spelers uit de sector: de FEBEG, SIBELGA en het OCMW van de stad Brussel. **Deze samenwerking heeft de reflectie verrijkt dankzij de expertise van elk van hen** op het gebied van energie, sociale bijstand, schuldbemiddeling, de structuur van de federale financiële steunmaatregelen, het sociaal tarief, enz.

In het kader van een overlegproces heeft BRUGEL ook het advies ingewonnen van verschillende sociale actoren en vertegenwoordigers van de consumenten¹. Het doel van deze raadplegingen was om de standpunten te verzamelen van actoren in het veld, die rechtstreeks geconfronteerd worden met de realiteit en de moeilijkheden waarmee de Brusselse burgers te maken hebben op het vlak van toegang tot energie.

Dit voorstel voor een model voor sociale bescherming dat BRUGEL op tafel legt, heeft tot doel de energiemarkt nieuw leven in te blazen, de energierekening tot een prioriteit van de huishoudelijke uitgaven te maken en tegelijkertijd een meer gerichte en gepersonaliseerde bescherming te garanderen voor de meest kwetsbare personen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit model moet verenigbaar zijn met de bevoegdheidsgrenzen die door het Grondwettelijk Hof zijn vastgesteld.

Dit advies heeft betrekking op het model voor sociale bescherming van huishoudens met betalingsmoeilijkheden. De overige aspecten van de bescherming waarin de Brusselse ordonnanties voorzien, namelijk de verplichting tot het doen van een bod, de overeenkomst met een looptijd van drie jaar, de winterbescherming en het recht op de status van beschermd klant op initiatief van de klant, worden in dit document niet ter discussie gesteld.

BRUGEL wil alle personen en organisaties bedanken die hebben bijgedragen aan de reflecties in het kader van deze studie.

---

¹ De volgende partijen zijn geraadpleegd: Sibelga, OCMW's van Brussel, Federatie van OCMW's, FEBEG, energieleveranciers die actief zijn op de Brusselse residentiële markt, InforGazElec, FDSS, Testaankoop.

4. Juridische opmerking

Op 25 januari 2024 heeft het Grondwettelijk Hof arrest nr. 14/2024 gewezen waarin het Hof bepalingen van het Waalse decreet van 22 september 2022² met terugwerkende kracht heeft vernietigd. Daarbij werd met onder meer een nieuwe categorie van beschermde klanten ingevoerd, namelijk de "conjuncturele beschermde klanten". Deze nieuwe categorie ressorteerde onder de federale regeling voor de levering van elektriciteit en gas tegen maximumprijzen (het sociaal tarief).

In zijn arrest herinnert het Hof eraan dat artikel 6, § 1er, VII, lid 2, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepaalt dat de federale overheid bevoegd is voor de tarieven, met inbegrip van het prijsbeleid, waaronder het sociaal prijsbeleid, onverminderd de restrictief geïnterpreteerde regionale bevoegdheid inzake de tarieven voor de distributie van energie. Deze federale bevoegdheid houdt volgens het Hof de bevoegdheid in om de begunstigden van deze prijzen te bepalen. Het Hof is eveneens van oordeel dat de Waalse wetgever zich in dit verband niet kan beroepen op impliciete bevoegdheden. Het Hof is immers van mening dat het sociaal prijsbeleid zich niet leent voor een gedifferentieerde regeling. Volgens het Hof is dit beleid technisch en economisch ondeelbaar. Daarom vereist het, binnen de federale energiebevoegdheden, een homogene toepassing op nationaal niveau om de economische en monetaire unie te waarborgen. Het Hof merkt echter op dat de bestreden bepaling het toepassingsgebied *ratione personae* van de regeling inzake maximumprijzen sterk uitbreidt. Het Hof concludeert dat „*de bestreden bepalingen de economische afwegingen die door de federale overheid zijn gemaakt, fundamenteel ter discussie stellen, en in het bijzonder het evenwicht tussen het belang van de energieleveranciers en dat van de klanten*”³.

BRUGEL is dan ook van mening dat de regionale wetgever, in de zin van dit arrest, zich dient te onthouden van regelgeving inzake het sociale beleid inzake energieprijzen. Dit geldt zowel voor wat betreft de vaststelling van de prijs zelf als wat betreft bepaalde aspecten van het beschermingsmodel, met name in dit geval de vaststelling van de begunstigde categorieën.

Bovendien volgt hieruit ook dat het huidige Brusselse beschermingsmodel de huidige bevoegdheidsverdeling tussen de federale en regionale overheden niet lijkt te respecteren.

---

² Decreet van 22 september 2022 tot opschorting van de afsluitingen en tot invoeging van een artikel 66/1 in het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de regionale elektriciteitsmarkt en van een artikel 2bis in het decreet van 19 december 2002 betreffende de organisatie van de regionale gasmarkt.

³ Zie punt B.15 van [het bovengenoemde arrest](#).

5. Sociaaleconomische context in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest/andere gewesten

5.1. Inkomens, armoede en ongelijkheid: vergelijking tussen de Gewesten

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent de grootste inkomensverschillen: 28-30 % van de bevolking leeft er onder de monetaire armoedegrens (tegenover 15-18 % in Wallonië en 8-10 % in Vlaanderen). De armste 10 % in Brussel beschikt over minder dan 985 € per maand, wat lager is dan de nationale armoedegrens (1 250 €), terwijl dit bedrag in Wallonië en Vlaanderen hoger ligt (ongeveer 1 100–1 200 €). De rijkste 10 % van de Brusselaars ontvangt meer dan 4 120 €, wat een grote kloof met de minstbedeelden betekent. De volgende tabel geeft regionale indicatoren van ongelijkheid en armoede weer⁴.

Indicator	Brussel	Wallonië	Vlaanderen	België
Risico op armoede (% van de bevolking onder de 60%-mediane armoedegrens)	28–30 %	15–18 %	8–10 %	12–13 %
Beschikbaar inkomen van de armste 10 % (per persoon)	985 €/maand	Hoger dan in Brussel (> 1 100 €/maand)	Hoger dan in Brussel (dicht bij het nationale gemiddelde van 1 250 €/maand)	< 1 250 €/maand (nationale drempel van het eerste deciel)
Intraregionale ongelijkheden	Zeer groot (extreme armen en rijken leven naast elkaar)	Minder uitgesproken (inkomens zijn in vergelijking homogener)	Gering (minder extreme verschillen)	Tussensituatie

Het BHG wordt gekenmerkt door grote ongelijkheden en aanzienlijke armoede, wat leidt tot energiearmoede, zelfs bij mensen met een laag verbruik. In Wallonië zijn de inkomens gelijkmatiger verdeeld met minder uitersten, waardoor de impact van ongelijkheden op energiearmoede wordt verminderd; deze laatste houdt namelijk meer verband met bescheiden inkomens. Vlaanderen, met een hogere gemiddelde levensstandaard, beschermt zijn huishoudens beter tegen energiearmoede.

5.2. Energie-uitgaven en budgettaire inspanning⁵

⁴ Sociaaleconomische gegevens STATBEL.

⁵ Kerncijfers 2024 | Statbel.

Waalse huishoudens geven in absolute termen meer uit aan energie, maar **de Brusselaars besteden een groter deel van hun budget aan deze uitgaven**. In Wallonië is het verbruik hoog vanwege de eengezinswoningen, het winterklimaat en de intensieve verwarming; in 2023 besteedde de helft van de huishoudens daar meer dan 7,1% van hun inkomen aan, met een piek van 11,8% voor de meest kwetsbare inkomens. In Brussel is de gemiddelde energierekening laag dankzij de compacte woningen, maar de lage inkomens verhogen de budgettaire inspanning (>10%); velen schroeven de verwarming vrijwillig terug ('verborgen kwetsbaarheid'). In Vlaanderen blijven de energiekosten gematigd dankzij een lager gebruik van aardgas en hogere inkomens; de budgettaire inspanningsgraad is er het laagst. **In 2022 had 9% van de Vlaamse huishoudens te maken met energiearmoede, tegenover 13% in Wallonië en 15% in Brussel. De sociale steunmaatregelen hebben de huishoudens met een bescheiden inkomen in Vlaanderen beter beschermd.**

In Wallonië betalen huishoudens de hoogste energierekeningen, terwijl in Brussel de energiekosten in verhouding tot het inkomen het hoogst zijn, waardoor men gedwongen wordt om in te boeten aan comfort. Deze bevindingen wijzen erop dat huishoudens de prijsontwikkeling niet altijd goed inschatten, met name vanwege de opbouw van de factuur.

In Vlaanderen gaf slechts 2,3 % van de inwoners aan het koud te hebben, dankzij de hogere inkomens, tegenover meer dan 10 % in de twee andere Gewesten.

De volgende **regionale verschillen** kunnen worden vastgesteld:

Aspect	Brussel-Hoofdstad	Wallonië	Vlaanderen
Overheersende aard van de energiearmoede	Verspreid, stedelijk, vaak 'verborgen' (zelfbeperking van de verwarming)	Acute, gemelde, voornamelijk thermische (onvoldoende verwarming)	Geringe impact, meer latent (geïsoleerde gevallen, vaak in een vroeg stadium aangepakt)
Belangrijkste factoren	Extreme inkomensongelijkheid + vervallen huurwoningen	Laag gemiddeld inkomen + grote behoefte aan verwarming (grote woningen, klimaat)	Hogere inkomens (natuurlijk vangnet) + effectief preventiebeleid tegen het risico op kwetsbaarheid

6. Vergelijking van de beschermingsmechanismen in de verschillende regio's

Aspect	Brussel-Hoofdstad	Wallonië	Vlaanderen
Leverancier van laatste redmiddel (noodvoorziening)	Sibelga (DNB, Brusselse netbeheerder) treedt op als leverancier van laatste redmiddel voor alle Brusselse 'beschermde klanten' . Wanneer deze status wordt geactiveerd, wordt het contract met de commerciële leverancier opgeschort en blijft Sibelga het huishouden van elektriciteit en gas voorzien tegen het sociale tarief . Dit mechanisme voorkomt onderbrekingen en garandeert een gereduceerde prijs voor de energielevering gedurende de beschermingsperiode.	ORES, RESA en de andere Waalse DNB's zorgen voor de vervangende levering. Als een huishouden voldoet aan de voorwaarden om als 'regionale beschermde klant' te worden aangemerkt, kan het door de DNB tegen het sociale tarief worden bevoorraad. In de meeste gevallen wordt voor elektriciteit een budgetmeter (of digitale meter in vooruitbetalingsmodus) geïnstalleerd (zie hieronder). Gas kan eveneens door de DNB worden geleverd via een vooruitbetalingssysteem indien het huishouden beschermd is.	Fluvius , de Vlaamse DNB, is de sociale leverancier. Vlaanderen erkent geen bijkomende regionale categorie van beschermde klanten (alleen federale rechthebbenden zijn beschermd, zie sociaal tarief hieronder). Fluvius is verplicht om via openbare dienstverplichtingen een minimale levering te garanderen aan klanten in moeilijkheden. Meestal wordt een budgetmeter (of een digitale meter in vooruitbetalingsmodus) geactiveerd om het verbruik te beperken zonder de levering volledig te onderbreken.
Status "beschermde klant" (Bescherming tegen afsluitingen & verlaagd tarief)	Ja – Regionaal statuut ingevoerd in 2007 en herzien in 2022. Elk Brussels huishouden met een bewezen betalingsachterstand (na aanmaning door de leverancier) kan dit statuut aanvragen. Verruimde toekenningsvoorwaarden: hetzij via Sibelga (de klant geniet reeds het federale sociaal tarief, of de BIM-status, of bevindt zich in schuldbemiddeling), hetzij via Brugel (huishoudinkomen onder een hoge drempel , 80 % van de huishoudens kwam in aanmerking in 2022), hetzij via het OCMW (positief resultaat van het sociaal onderzoek). Duur: tijdelijk, zolang het duurt	Ja – Historisch regionaal statuut. Voorwaarden beperkt tot huishoudens in een officiële schuldherschikkingsprocedure: begunstigen van financiële begeleiding door het OCMW , van schuldbemiddeling of van een collectieve schuldregeling . Deze „ regionale beschermde klanten ” genieten het sociaal tarief enkel indien zij door de DNB worden bevoorraad , doorgaans via een budgetmeter. De federale categorieën (zie sociaal tarief) zijn daarentegen beschermd, ongeacht de leverancier. De regionale status is van toepassing zolang de	Geen aanvullende status (geen specifieke Vlaamse „beschermde klant“ naast de federale rechthebbenden). De Vlaamse bescherming is gebaseerd op een sociale procedure in plaats van op een formele status: de leverancier moet vóór elke afsluiting via een lokale adviescommissie (LAC) een beroep doen op het OCMW. De LAC, die onder het Vlaamse energiedecreet valt, bestaat uit de vertegenwoordiger van het OCMW en Fluvius en beslist over de maatregelen (betalingsplan, plaatsing van een meter met prepaid). Als de klant elke oplossing weigert, kan Fluvius in laatste

	<p>om de schuld bij de oorspronkelijke leverancier af te lossen (met mogelijkheid tot verlenging via het OCMW). Ongeveer 10.000 Brusselse huishoudens werden eind 2025 door Sibelga onder deze status bevoorrad (elektriciteit).</p>	<p>schuldbemiddeling loopt of het afbetalingsplan met de oorspronkelijke leverancier niet is afbetaald.</p>	<p>instantie overgaan tot de afsluiting. Opgemerkt moet worden dat de "federale beschermde klanten" (kwetsbare categorieën op nationaal niveau) ook in Vlaanderen automatisch het sociaal tarief genieten, wat in 2025 8% van de Vlaamse huishoudens vertegenwoordigde.</p>
<p>Preventie van afsluitingen in de winter</p>	<p>Afsluitingsverbod van 1 oktober tot 31 maart. Indien een vonnis voorziet in de beëindiging van het contract wegens wanbetaling, wordt de daadwerkelijke afsluiting uitgesteld in de winter: gedurende deze periode handhaaft Sibelga de levering tegen het sociaal tarief tot 31/03. Hetzelfde geldt als een contract in de winter afloopt zonder dat er een nieuwe afnemer is: Sibelga blijft het huishouden tijdens de winter van energie voorzien. Bovendien kan het OCMW Sibelga om een "gegarandeerde levering" van één jaar vragen voor een huishouden waarvan de levering al is afgesloten of dat daarmee wordt bedreigd (maatregel als laatste redmiddel).</p>	<p>Afsluitingsverbod van 1 november tot 15 maart. Gedurende deze periode mag geen enkel huishouden van gas of elektriciteit worden afgesloten wegens wanbetaling, indien het de voorgestelde oplossingen aanvaardt. Concreet betekent dit dat een huishouden met betalingsachterstand vóór de winter wordt uitgerust met een budgetmeter; als het geen tegoed meer oplaadt, zorgt een stroombegrenzer toch voor een minimale elektriciteitsvoorziening (limiet van ~10 ampère). Voor gas verstrekt de DNB noodtegoed (prepaidkaarten) om een volledige afsluiting in de winter te voorkomen.</p> <p>Uitzondering: een klant die de installatie van de budgetmeter weigert, kan zelfs in de winter worden afgesloten, maar dit komt in de praktijk zeer zelden voor. De Waalse regering kan de winterstop indien nodig verlengen tot na 15 maart. Over het algemeen is een volledige afsluiting in Wallonië dankzij de</p>	<p>Afsluitingsverbod van 1 november tot 31 maart (mechanisme vergelijkbaar met dat in Wallonië). Voor de winter wordt een klant met betalingsachterstand overgeschakeld naar de budgetmeter (prepaid) – bij de nieuwe digitale meters wordt de vooruitbetalingsmodus op afstand geactiveerd. Als hij geen krediet meer heeft, levert de Vlaamse digitale meter automatisch een beperkt vermogen (≈10 A) aan elektriciteit (voldoende voor verlichting en enkele apparaten) in plaats van de stroom af te sluiten. Ook voor gas is er in de winter een noodkredietreserve. De lokale commissie (LAC) kan aanbevelen om bepaalde kwetsbare klanten tijdens de winter helemaal niet af te sluiten. Zo vindt er, net als in Wallonië, in de winter geen afsluiting plaats voor een klant te goeder trouw die de budgetmeter aanvaardt. Na 31 maart kan Fluvius overgaan tot afsluiting van de levering indien er geen oplossing is gevonden (noch een nieuw contract, noch een terugbetaling).</p>

budgetmeter en de winterstop **vrijwel
onmogelijk.**

7. Het federale sociale energietarief: werking en impact

Op **federale niveau** vormt het **sociale tarief** voor elektriciteit en gas de pijler van de bescherming. Het gaat om een verlaagd tarief dat aan de leveranciers wordt opgelegd en bestemd is voor kwetsbare consumenten die op grond van hun sociaaleconomische status als "federale beschermde klanten" worden erkend. De begunstigde van het sociaal tarief behoudt zijn recht ongeacht zijn situatie, zelfs als hij regionale bescherming geniet (zoals eerder vermeld). Hieronder volgt een overzicht van de kenmerken van het sociaal tarief.

- **Rechthebbenden ("federale beschermde klanten"):** Dit zijn door de federale staat gedefinieerde categorieën van personen die, vanwege hun situatie, automatisch recht hebben op het sociaal tarief voor elektriciteit en/of gas. Er zijn **vier permanente categorieën**:
  - 1) huishoudens die financiële steun ontvangen van het OCMW,
  - 2) huishoudens die een uitkering voor personen met een handicap ontvangen,
  - 3) diegenen die een inkomensgarantie voor ouderen (GRAPA) of een zeer bescheiden pensioen ontvangen, en
  - 4) bewoners van sociale woningen met collectieve gasverwarming. Historisch gezien vertegenwoordigen deze vier categorieën ongeveer 8 tot 10 % van de Belgische huishoudens. In het BHG maakt 14 % van de huishoudens gebruik van het sociaal tarief.
- **Automatische toepassing:** Het sociaal tarief wordt automatisch toegepast op de facturen van de rechthebbenden, zonder dat zij hierom hoeven te vragen.
- **Tariefniveau en aangeboden korting:** Het sociaal tarief is een **maximumprijs**, vastgesteld door de CREG (federale regulator) en die om de drie maanden wordt herzien. Het sociaal tarief fungeert dus als een zeer krachtig **tariefschild** voor huishoudens in een kwetsbare situatie.⁶

De federale regering onderzoekt momenteel mogelijkheden om dit mechanisme aan te passen of zelfs te verfijnen (bijvoorbeeld door in de toekomst een **uitgebreid sociaal tarief** te overwegen **dat afhankelijk is van het inkomen** in plaats van statuten. BRUGEL is echter niet betrokken bij deze besprekingen).

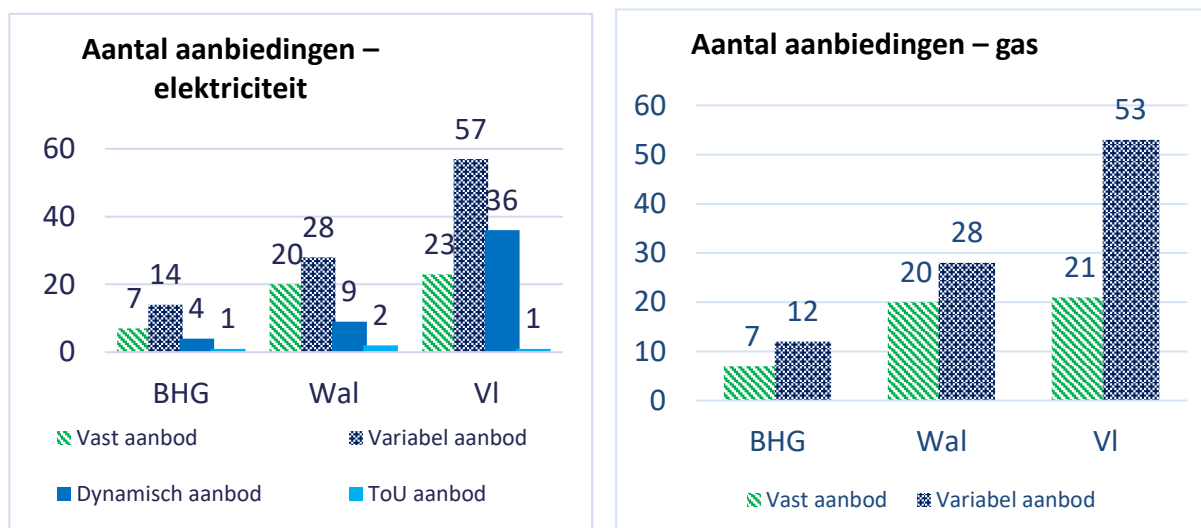
⁶ BRUGEL, [Prijzenobservatorium](#), pagina 7.

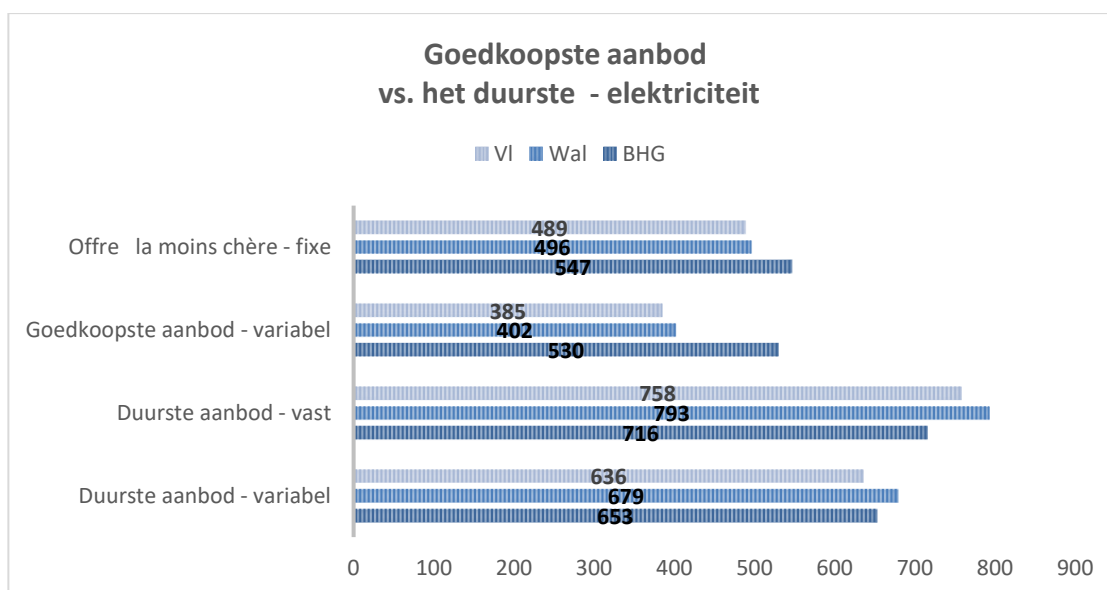
8. Gevolgen voor het huidige beschermingskader in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

8.1. Directe impact op de Brusselse markt⁷

Interregionale vergelijking van het aantal aanbiedingen van leveranciers en de aangeboden prijzen in maart 2026, zonder eventuele kortingen⁸

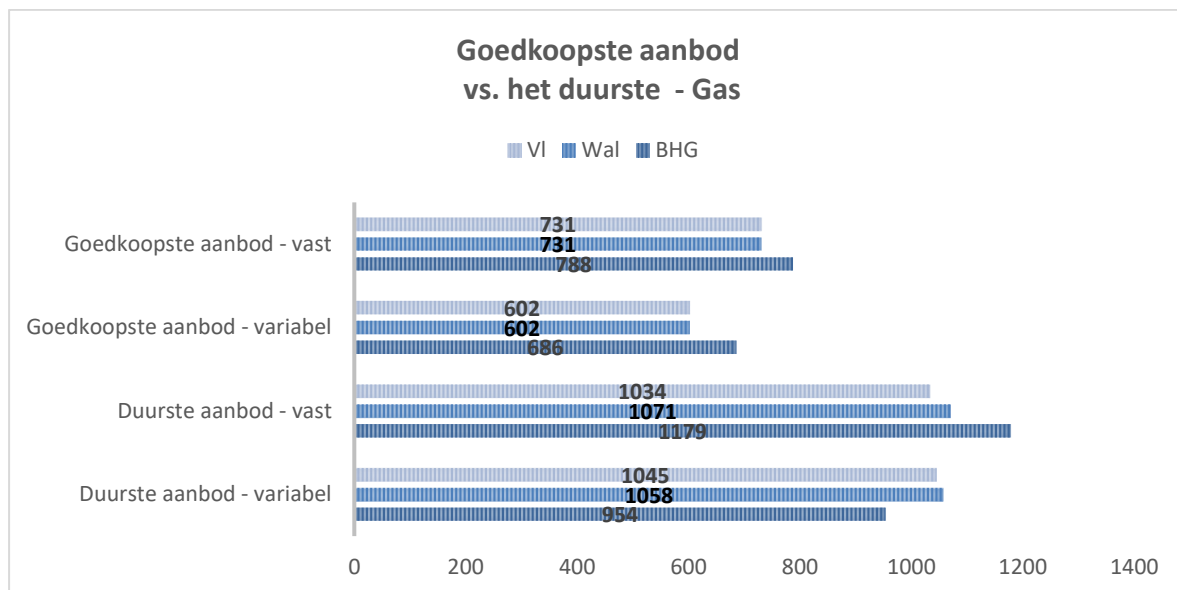

Uit deze vergelijking blijkt dat het aantal aanbiedingen voor elektriciteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nog steeds zeer beperkt is: 26 tegenover 59 in Wallonië en 117 in Vlaanderen. Voor gas is de verhouding 19 voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 48 voor Wallonië en 74 voor Vlaanderen.

⁷ Analyse uitgevoerd op basis van gegevens van maart 2026.

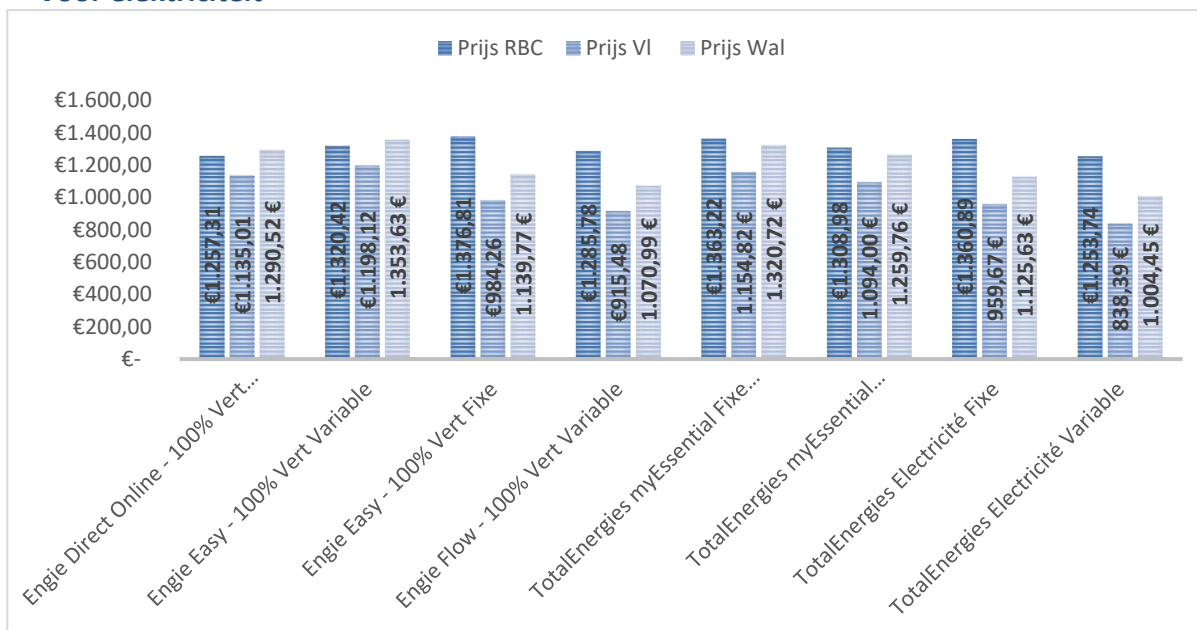
⁸ Alle gegevens zijn afkomstig van de openbare vergelijkingsites CREG, VTEST, CompaCwape en BruSim.

Bovendien **betalen de Brusselaars**, wat de factuur van de consumenten betreft, **nog steeds meer voor hun energie (commodity) dan de Vlamingen en de Walen**.

Prijsvergelijking met korting voor nieuwe contracten voor elektriciteit en gas⁹:

➤ Voor elektriciteit

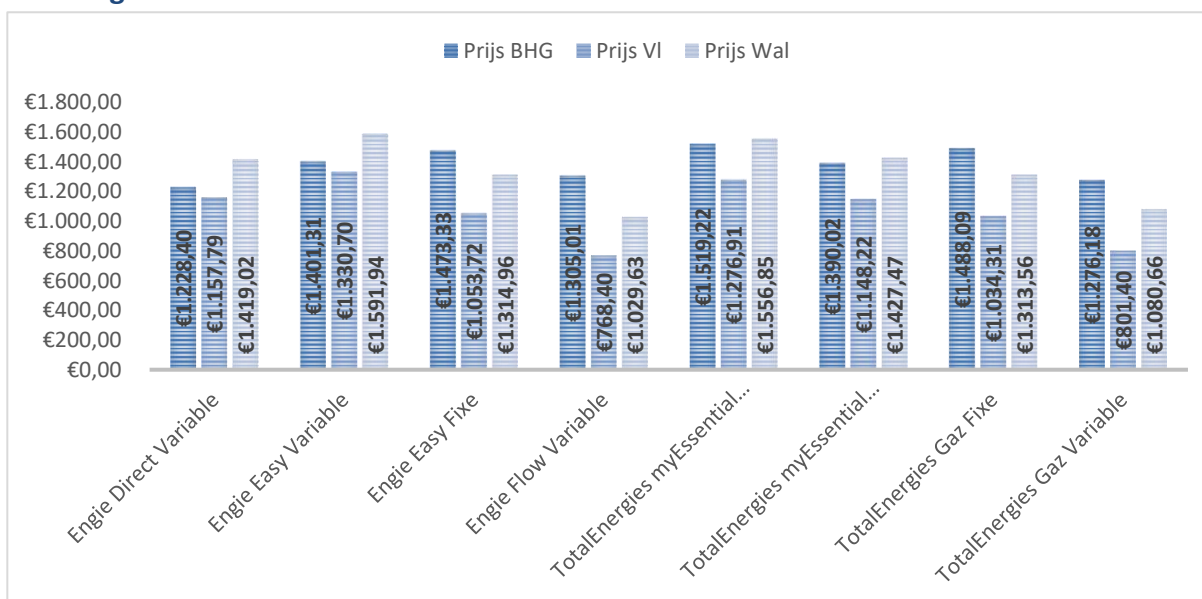

Voor elektriciteit bedragen de prijsverschillen tussen vergelijkbare producten, na aftrek van de kortingen bij het afsluiten van het contract, tot ongeveer 250 € per jaar ten opzichte van Wallonië en tot ongeveer 420 € per jaar ten opzichte van Vlaanderen, voor identieke producten.

⁹ Vergelijking uitgevoerd in maart 2026 op comparateur-energie.be

Voor gas

Voor gas bedragen de prijsverschillen tussen vergelijkbare producten, na aftrek van de kortingen bij het afsluiten van het contract, tot ongeveer 300 € per jaar ten opzichte van Wallonië en tot ongeveer 550 € per jaar ten opzichte van Vlaanderen, voor identieke producten.

Zowel voor elektriciteit als voor gas vertalen deze verschillen zich in extra kosten voor de Brusselse consumenten, met name in vergelijking met Vlaanderen. **In een regio waar de kwetsbaarheid het grootst is, vergroot deze extra kost het risico op energiearmoede.**

Concreet betaalt een Brussels huishouden voor zijn energierekening (gas en elektriciteit) 550 € per jaar meer dan een Waals huishouden en 970 € meer dan een Vlaams huishouden.¹⁰

8.2. Belangrijkste oorzaken van het prijsverschil tussen de regio's

Om deze regionale verschillen te verklaren, heeft BRUGEL in verschillende studies en adviezen over een evaluatie van het bestaande beschermingskader verschillende vaststellingen gedaan¹¹ :

1. Sinds 2007 rust de last van het sociale beleid en de consumentenbescherming in Brussel voornamelijk op de commerciële actoren van de energiemarkt, in plaats van op een evenwichtige overheidsfinanciering.
2. In de afgelopen twintig jaar is de sociaaleconomische situatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zoals eerder vermeld, verslechterd, met enerzijds een toename van het aantal huishoudens dat een inkomenssteun of het sociaal tarief ontvangt, en anderzijds een daling van het gemiddelde inkomen per inwoner in vergelijking met de andere Gewesten.

¹⁰ Op basis van een jaarlijks verbruik van 3.500 kWh elektriciteit en 17.000 kWh gas (92 % van de Brusselse huishoudens verwarmt met gas)

¹¹ Zie met name [advies nr. 366 van 25 april](#) 2023 over de liberalisering van de elektriciteits- en gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de vaststellingen inzake de marktdynamiek

- 3 Twintig jaar na de liberalisering is het beroep van energieleverancier ingrijpend veranderd en vertoont het een **structureel verzwakte rentabiliteit**. Deze situatie zet de leveranciers ertoe aan om naar aanpassingsmogelijkheden te zoeken, zowel op het vlak van kostenoptimalisatie als van margeverbetering, teneinde hun financiële evenwicht te bewaren.

De Belgische residentiële markt, die beperkt is in omvang en opgesplitst is in drie regionale deelmarkten, genereert bovendien **proportioneel hogere kosten** voor de leveranciers dan in de buurlanden. In deze context wordt de **Brusselse markt**, die als de minst aantrekkelijke van de drie wordt beschouwd, steeds vaker gezien als een aanpassingsvariabele, waarbij sommige leveranciers ervoor kiezen zich hieruit terug te trekken.

Ten slotte vormt de aanhoudend lage rentabiliteit van de leveringsactiviteit een rem op zowel **investeringen in de energietransitie** als het behoud van een **daadwerkelijk concurrerende en competitieve markt**, ten koste van het belang van de consument, met name in tijden van crisis.

8.3. Belangrijkste bevindingen met betrekking tot de tekortkomingen van het huidige beschermingsmodel

1. De procedure **schiet tekort** wat betreft de bescherming van de consument:
  - aanzienlijke verschillen in de invorderingsprocedures van leveranciers, die verband houden met hun handelspraktijken;
  - verschillen in de werkwijzen van de OCMW's naargelang de gemeente (overeenkomsten met leveranciers, interventievoorwaarden);
  - onvoldoende actuele steunmaatregelen, met name de status van beschermde klant, om schulden te voorkomen;
  - overbelasting van de rechtbanken in het BHG, waardoor de behandeling van dossiers wordt vertraagd.
2. Consumenten voorkomen afsluitingen vooral door van leverancier te veranderen, maar zonder te profiteren van de sociale bescherming die de officiële procedure biedt;
3. De **langdurige en weinig transparante** procedure stimuleert de klant (of de maatschappelijke hulpverlener die hem begeleidt) niet om zijn schuld met voorrang af te lossen:
  - De gevolgen van het niet betalen van rekeningen worden pas zeer laat gevoeld en zetten het huishouden er niet toe aan om de betaling van energierekeningen voorrang te geven om te voorkomen dat de schuld uit de hand loopt en men in energiearmoede terechtkomt;
  - Weinig aflossingsplannen die na de incassoprocedure worden opgesteld, bereiken hun doel, hetzij vanwege een probleem in de opstelling en het begrip ervan (het huishouden begrijpt niet altijd dat het zowel zijn aflossingsplan als zijn maandelijkse factuur moet betalen), hetzij vanwege een moeilijk of zelfs onmogelijk financieel beheer door de klant;
  - De opzeggingsprocedure brengt lange termijnen met zich mee die de oplopende schuldenlast van de consument in de hand werken en ervoor zorgen dat de klant het

contact verliest met de oorzaak van deze schuld of met de incassoprocedure (we zien dat deze klanten hun post niet meer openen), wat de aanpak van de situatie niet bevordert;

- De belangen van de consument en de leverancier zijn niet altijd verenigbaar.

8.4. Maatschappelijke kosten van de Brusselse bescherming in 2025

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende betrokken actoren en de bedragen die worden ingezet om de uitvoering en de doeltreffendheid van de Brusselse bescherming te waarborgen.

In dit verband **worden** de directe maatschappelijke kosten¹² van deze bescherming in 2025, op het niveau van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG), **geraamd op bijna 55 miljoen euro (+15 % ten opzichte van 2024)**.

Dit bedrag weerspiegelt de collectieve inspanning die wordt geleverd om het sociaal beleid te ondersteunen en de toegang tot energie voor huishoudens in moeilijkheden te behouden.

Er dient opgemerkt te worden dat de kostenstructuur van het hierna beschreven beschermingsmodel verschillende financieringsbronnen omvat.

Ten eerste **worden de kosten die door de energieleveranciers worden gedragen, rechtstreeks doorberekend aan de eindverbruikers**.

In een concurrerende markt is de uiteindelijke prijs die de consument betaalt namelijk voornamelijk het resultaat van **de kosten die door de marktpartijen worden gedragen**, vermeerderd met een marge die nodig is voor de economische levensvatbaarheid van hun activiteiten.

Wanneer de kosten stijgen, zoals het geval is bij onbetaalde rekeningen, worden leveranciers ertoe aangezet — of zelfs gedwongen — deze stijging **door te berekenen in hun prijzen**. Dit betekent dat huishoudens de last daarvan dragen in het kader van hun energieverbruik.

Bovendien moet worden opgemerkt dat de bedragen die in de berekening van deze kosten zijn opgenomen, uitsluitend de als oninbaar aangemerkte bedragen omvatten. Het totale bedrag aan openstaande schulden van klanten bij leveranciers in 2025 in de residentiële segmenten in het BHG bedraagt 137 miljoen euro¹³.

Bovendien vallen de uitgaven in verband **met de interventies van de OCMW's** voornamelijk onder **federale financiering**, die de duurzaamheid van de sociale bijstandsregelingen waarborgt. In dit verband worden de energie- en schuldbemiddelingscellen van de Brusselse OCMW's gefinancierd door het **Federaal Fonds voor Gas en Elektriciteit**, zowel voor het ingezette personeel als voor de bedragen die bestemd zijn voor de betaling van de energierekeningen.

---

¹² Deze omvat: de directe kosten van onbetaalde rekeningen, beheerskosten, kosten in verband met de vreederechtsprocedure, de OCMW's en de bescherming ten laste van de DNB.

¹³ Dit bedrag omvat: oninbare vorderingen, schulden in (klanten in de portefeuille) en schulden out (klanten die uit de portefeuille zijn verdwenen).

Het Brussels Gewest treedt in **beperkte** mate op via een subsidie die beperkt is tot de sociale begeleiding, wat neerkomt op minder dan 10 % van het betrokken personeel. Ter illustratie: voor 20 VTE die door de federale overheid worden gefinancierd, wordt ongeveer 1,5 VTE door het Gewest gefinancierd. Het Gewest draagt daarentegen niet bij aan de financiering van de energierekeningen.

Bovendien **worden** de kosten in verband met **de tussenkomst van de vrederechter eveneens uit een federaal budget gefinancierd**. Deze organisatie waarborgt de onafhankelijkheid en de goede werking van deze instantie in het kader van de sociale bescherming.

Ten slotte is het belangrijk te benadrukken dat de door Sibelga veroorzaakte kosten zijn opgenomen in de begroting voor openbare dienstverlening van de netbeheerder. **Deze bedragen worden doorberekend in de factuur van de Brusselse huishoudens**

Maatschappelijke kosten van de bescherming in 2025 – elektriciteit en gas samen (€):

Maatschappelijke kosten		54 400 302 €¹⁴	
Leveranciers		30 667 623	56%
Bedrag aan schulden		18 340 000	
Kosten van incasso-activiteiten		12 327 623 ¹⁵	
OCMW		7 065 329	14 %
Sociale onderzoeken		832 000	
Begeleiding van gezinnen		832 000	
Aflossing van schulden		5 401 329	
Vrederecht		1 232 250	2%
Kosten van de griffies		784 437	
Kosten van rechters		440 013	
SIBELGA		15 435 100	28%
Beheer van beschermde klanten		2 678 300	
Nettokosten van de levering (na tussenkomst van de CREG)		7 179 800	
Oninbare vorderingen		5 578 000	

¹⁴ Gegevens afkomstig uit de rapportages van de leveranciers, het MSP-rapport van SIBELGA, het bedrag van de Gas- en Elektriciteitsfondsen en de kosten van de vrederechter.

¹⁵ Omvat de volgende kosten: personeel, IT, gerechtelijke procedures, administratieve kosten...

9. Nieuw beschermingsmodel

9.1. Uitwerking van een nieuw model voor sociale bescherming

Gezien de verslechtering van de sociaaleconomische context in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de vastgestelde beperkingen van het huidige systeem voor consumentenbescherming en het gebrek aan dynamiek op de energiemarkt, is BRUGEL een denkoefening gestart met het oog op de uitwerking van een **nieuw model voor sociale bescherming**.

In dit kader heeft de toezichthouder gerichte raadplegingen gehouden met actoren die over aanvullende expertise op energie- en sociaal gebied beschikken, met name de FEBEG, SIBELGA en het OCMW van de stad Brussel:

- enerzijds over de technische haalbaarheid;
- anderzijds voor kwesties in verband met sociale begeleiding, schuldenlast, het gedrag van huishoudens in een incassoprocedure en de financieringsmechanismen voor de maatregelen.

Deze aanpak heeft een **tweeledig doel**: bijdragen aan de heropleving van de energiemarkt en zorgen voor een **meer gerichte, gepersonaliseerde en doeltreffende bescherming** van de meest kwetsbare groepen.

9.2. Gekozen aanpak

De voor dit werk gekozen aanpak is voornamelijk gebaseerd op een grondig inzicht in de interne mechanismen die eigen zijn aan elke betrokken actoren. Om de relevantie en de degelijkheid van deze aanpak te waarborgen, werden verschillende bijeenkomsten georganiseerd, zowel bilateraal als trilateraal, waardoor de visies van elke belanghebbende konden worden vergeleken en verrijkt.

Na elke bijeenkomst heeft BRUGEL de uitwisselingen samengevat in de vorm van richtlijnen, waarbij zowel de positieve aspecten als de beperkingen van de voorgestelde modellen werden belicht. Dit iteratieve discussieproces werd voortgezet in verschillende rondes, waarin alle partijen actief hebben meegewerkt aan het vaststellen van de voorwaarden die nodig zijn voor de implementatie van dit nieuwe sociale model.

Het doel van deze methodologie is te zorgen voor een harmonieuze integratie van het nieuwe model in zijn economische, culturele, politieke en menselijke omgeving.

Verrijking van het proces

Nadat het beschermingsmodel was uitgewerkt, werd het voorgesteld aan verschillende belangrijke belanghebbenden uit de sector. Tot de geraadpleegde actoren behoorden leveranciers, sociale actoren zoals het FDSS en InforGazElec, de Federatie van Brusselse OCMW's en Testaankoop. Deze raadplegingen speelden een doorslaggevende rol bij de verfijning van het voorgestelde model.

De uitwisselingen met deze verschillende actoren maakten het mogelijk het model te verfijnen. De opmerkingen die tijdens deze ontmoetingen werden verzameld, hebben bijgedragen tot de integratie van essentiële operationele overwegingen. Bovendien kon in het proces rekening worden gehouden met feedback uit de praktijk, waardoor het model werd afgestemd op de realiteit en de specifieke behoeften die door de belanghebbenden werden geïdentificeerd. Het feit dat hierover is gesproken, betekent niet noodzakelijkerwijs dat de verschillende geraadpleegde actoren het eens zijn met alle hieronder uiteengezette voorstellen.

Belangrijkste kenmerken van het nieuwe beschermingsmodel:

- Enerzijds **stelt het model wijzigingen voor in de huidige regelingen**, waardoor de weg wordt vrijgemaakt voor een hernieuwde aanpak van de bescherming van klanten;
- Anderzijds **zal de klant met betalingsmoeilijkheden**, na een incassoprocedure van 60 dagen zonder verbetering van zijn situatie, **zijn contract met zijn commerciële leverancier zien worden beëindigd en automatisch van elektriciteit en gas worden voorzien door SIBELGA**;
- Bovendien **wordt** het gebruik van **vooruitbetaling expliciet uitgesloten van het nieuwe model**, dat de voorkeur geeft aan andere mechanismen voor verantwoordingsplicht en beheer van het verbruik van huishoudens in moeilijkheden.

Deze uitsluiting weerspiegelt de vraag van bijna alle betrokken partijen, temeer daar SIBELGA deze technische opties niet heeft geactiveerd op het niveau van het interregionale uitwisselingsplatform (het CMS van ATRIAS);

- Bovendien is **de activering van de slimme meter (*smart meter*)** gepland, wat de opvolging en het beheer van het energieverbruik van huishoudens in moeilijkheden vereenvoudigt;
- Bijgevolg **zou** na de overstap naar SIBELGA **het tarief van de distributienetbeheerder (DNB) worden toegepast**, wat een eerlijke en transparante tariefstructuur garandeert voor alle betrokken klanten, met uitzondering van huishoudens die reeds van het sociaal tarief gebruik maken (die van het sociaal tarief zullen blijven gebruikmaken);
- Vervolgens wordt bijzondere aandacht besteed aan de **beheersing van de kosten van deze maatregelen voor SIBELGA**, de Brusselse netbeheerder, om de financiële haalbaarheid van de regeling te waarborgen;
- De procedure in het kader van het beschermingsmodel is echter beperkt tot een maximale duur van **2 of 3¹⁶** jaar, waardoor er een duidelijk afgebakend tijdsbestek ontstaat voor de uitvoering van de maatregelen;
- Bovendien zou het OCMW een belangrijkere rol spelen en de centrale speler worden bij de begeleiding van de klanten. Er zouden lokale energiecommissies (CLE) worden opgericht om

---

¹⁶ In het kader van dit advies, en om een kwantificering en de berekening van de kosten in verband met het model mogelijk te maken, heeft BRUGEL een reeks kerncijfers gehanteerd (bedrag van de schuld, vermogen van de begrenzer, enz.). Deze gegevens, die indicatief en niet-uitputtend zijn, worden uitsluitend gebruikt ter illustratie van de methodologie en zijn in dit document in grijs weergegeven.

een meer gepersonaliseerde opvolging te garanderen en de hulp aan huishoudens in moeilijkheden beter te coördineren;

- De financiering van de OCMW's in het kader van deze regeling berust dan ook op een **regionale bijdrage**, waardoor de financiële levensvatbaarheid van de begeleidingsstructuren wordt gewaarborgd.

Dit mechanisme maakt het mogelijk de continuïteit en de kwaliteit van de aan huishoudens aangeboden ondersteuning te waarborgen, terwijl de kosten voor de netbeheerder onder controle blijven;

- Bovendien **pleit BRUGEL voor een strengere begeleiding van de aflossingsplannen, zowel diegene die door de leveranciers worden toegekend als diegene die met SIBELGA worden onderhandeld;**
- Ten slotte zouden de door de leveranciers voorgestelde plannen kunnen worden gestructureerd om een geleidelijke aflossing van de schulden mogelijk te maken, terwijl de toegang tot de markt behouden blijft.

9.3. Een driedelig model

Drie fasen in het proces

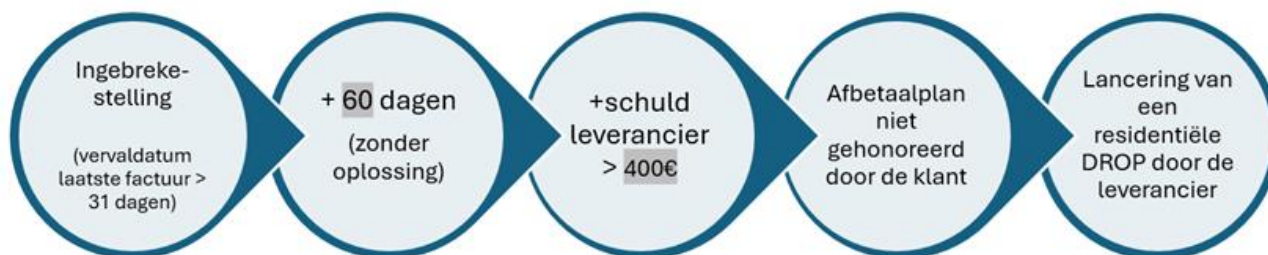
Het beoogde proces kan worden weergegeven in drie belangrijke fasen:

- 1) inwerkingtreding en overdracht naar de DNB;
- 2) beheer van de situatie;
- 3) afsluiting van het proces.

Overdrachtsproces van de klant met betalingsachterstand

Wanneer een klant een schuld heeft bij zijn commerciële leverancier, die zowel gas als elektriciteit omvat, en deze schuld zestig dagen na de verzending van een ingebrekestelling meer dan 400 € bedraagt, zonder dat er een afbetalingsplan is overeengekomen – en dit ondanks de aanmaningen van de leverancier en de melding aan het OCMW – wordt hij automatisch overgedragen aan SIBELGA. Deze overdracht leidt tot de beëindiging van zijn contract met de oorspronkelijke leverancier.

Als de klant daarentegen, in een identieke schuldsituatie, een aflossingsplan met zijn leverancier heeft afgesloten en zich daaraan houdt, blijft hij door deze laatste van stroom voorzien.

De cijfers die grijs of grijs gemarkeerd zijn, zijn aanpasbare parameters, idealiter rond het hier door BRUGEL gedane voorstel

Op basis van de gegevens van de leveranciers voor het jaar 2025 schat BRUGEL dat jaarlijks **bijna 23.500 huishoudens** mogelijk naar SIBELGA zouden worden overgedragen.

Informatie aan het OCMW: net als bij de huidige werkwijze zal het OCMW van de gemeente waar de klant woont onmiddellijk op de hoogte worden gebracht zodra de overdracht van de commerciële leverancier naar SIBELGA plaatsvindt, zodat een begeleidingsregeling voor klanten met betalingsachterstanden in gang kan worden gezet.

Voorzieningsmodaliteiten en beschermingsmaatregelen voor de klant die is overgeschakeld naar de DNB

Wanneer de klant wordt overgedragen aan de distributienetbeheerder, wordt het contract bij de commerciële leverancier de facto beëindigd.

Bij de DNB wordt de klant gefactureerd tegen het tarief dat van toepassing is voor de levering aan klanten door de DNB's, zoals vastgesteld door de CREG¹⁷. Dit DNB-tarief berust op een solide en duurzame wettelijke basis¹⁸ en komt overeen met de gemiddelde marktprijs voor de levering van energie in Brussel. Ter herinnering: noch BRUGEL, noch SIBELGA zijn bevoegd om een dergelijk gereguleerd tarief voor de levering aan klanten bij SIBELGA te berekenen en te valideren. Dit valt onder de bevoegdheid van de federale staat en de CREG.

¹⁷ Tarieven bij opzegging door de leverancier | CREG: Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas

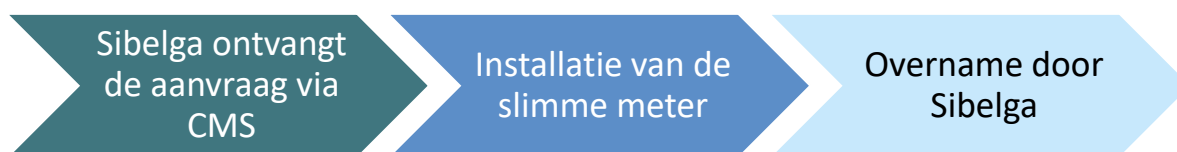
¹⁸ Wettelijke basis:

- Ministerieel besluit van 1 juni 2004 tot vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van elektriciteit door de beheerders van de distributienetten aan eindklanten van wie het leveringscontract door hun leverancier is opgezegd en die niet als beschermde residentiële klanten kunnen worden beschouwd.
- Ministerieel besluit van 15 februari 2005 tot vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van aardgas door de distributiebedrijven aan eindklanten van wie het leveringscontract door hun leverancier is opgezegd en die niet als beschermde residentiële klanten kunnen worden beschouwd.

Bij wijze van uitzondering moet echter worden opgemerkt dat beschermde klanten, in de federale zin, blijven genieten van het sociaal tarief wanneer zij door SIBELGA worden bevoorraad. In het kader van de goede uitvoering van deze nieuwe opdracht zou SIBELGA **toegang** moeten blijven hebben **tot het nationale klantenregister**, om de begunstigden van het SST (federaal sociaal tarief) gemakkelijk te kunnen identificeren.

Praktisch gezien voorzien wij dat de klant, zodra hij door SIBELGA wordt bevoorraad, een welkomstbrief ontvangt. Deze brief heeft tot doel het toegepaste tarief duidelijk uit te leggen, evenals de verplichtingen en plichten die voortvloeien uit de bescherming die wordt geboden door de levering via SIBELGA.

Het huishouden dat op deze manier door SIBELGA wordt bevoorraad, krijgt een **slimme** elektriciteitsmeter geïnstalleerd¹⁹ indien het er nog geen heeft, en de communicatie wordt geactiveerd²⁰. Dankzij de installatie van dit apparaat kan de klant zijn maandelijkse facturen betalen op basis van zijn werkelijke verbruik en beschikt hij over de beste informatie om zijn energieverbruik en het bijbehorende budget zo goed mogelijk te beheren.

Bovendien is deze maatregel bedoeld om overmatige schuldenlast te voorkomen die het gevolg zou kunnen zijn van te hoge afrekeningen, een verkeerd begrip van een hoog verbruik...

Hoewel de woning door SIBELGA van stroom wordt voorzien, kan het huishouden nog steeds betalingsmoeilijkheden ondervinden.

Zolang de **totale schuld** aan de DNB meer dan **400 €** bedraagt, activeert SIBELGA daarom een vermogensbeperking van **2200 W**. Dit geldt zowel voor de klant die een eerdere, openstaande schuld bij SIBELGA heeft (omdat hij al klant bij SIBELGA is geweest), als voor de klant die zijn facturen niet betaalt en het totale verschuldigde bedrag meer dan **400 €** bedraagt.

Concreet betekent dit dat het huishouden standaard geen vermogensbegrenzer heeft, maar dat deze onder bepaalde voorwaarden op afstand door de DNB kan worden geactiveerd door rechtstreeks in te grijpen op het uitschakelmechanisme van de slimme meter.

¹⁹ Er zijn geen plannen voor de invoering van slimme gasmeters in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

²⁰ In het huidige kader is de toestemming van de klant verplicht voor de overdracht van gegevens (artikel 26octies van de elektriciteitsordonnantie).

Dankzij deze beperkingsmaatregel kan het huishouden elektriciteit blijven verbruiken, maar in mindere mate. Het doel is te voorkomen dat er te hoge rekeningen ontstaan door het huishouden onmiddellijk bewust te maken wanneer het verbruik sterk toeneemt.

Uitzonderingsmaatregel: wij stellen voor om in bepaalde specifieke gevallen geen vermogensbeperking van **2200 W** toe te passen.

Net als bij eerdere beschermingsmaatregelen zal rekening worden gehouden met de volgende situaties:

- in de eerste plaats huishoudens die uitsluitend met elektriciteit verwarmen;
- evenals huishoudens waarvan de gezondheidstoestand het gebruik van elektrisch aangedreven medische apparatuur noodzakelijk maakt;
- daarnaast kan voor de meest kwetsbare huishoudens een sociaal onderzoek door het OCMW ook leiden tot het opheffen van de begrenzer, waardoor wordt gewaarborgd dat de essentiële behoeften van de betrokken personen in aanmerking worden genomen en gerespecteerd.

Afhankelijk van de hierboven beschreven gevallen kan de begrenzer worden verhoogd tot een vermogen van meer dan **2200 W**, of gewoonweg niet worden toegepast.

Regelmatige informatie aan het OCMW:

- het OCMW van de gemeente van de klant wordt onmiddellijk op de hoogte gebracht zodra de overstap van de commerciële leverancier naar Sibelga plaatsvindt;
- bovendien zal het OCMW van de gemeente op de hoogte blijven worden gehouden zodra het huishouden een achterstallige en onbetaalde schuld van meer dan **400 €** bij Sibelga heeft, met name wat betreft de hoogte van de schuld.

Deze systematische communicatie heeft tot doel het OCMW in staat te stellen de situatie van huishoudens in moeilijkheden te volgen, de ernst van de schuldenlast te beoordelen en, indien nodig, passende sociale of financiële ondersteuning te bieden.

Zodra de totale achterstallige schuld bij SIBELGA dus meer dan **400 €** bedraagt, **ontvangt het OCMW de nodige en gepersonaliseerde informatie over het huishouden om proactief en gericht in te grijpen, in overleg met de distributienetbeheerder.**

Bovendien moet er op regelmatige tijdstippen (bijvoorbeeld één à twee keer per maand) worden gezorgd voor informatie-uitwisseling en updates tussen SIBELGA en de OCMW's over klanten met schulden bij SIBELGA.

Voorwaarden voor vermogensbeperking

Wanneer een klant een schuld heeft bij Sibelga en het vermogen van zijn elektriciteitsvoorziening is beperkt tot **2200 W** (of een uitzonderlijk hogere limiet – zie hierboven), heeft hij de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden weer volledige toegang tot zijn elektriciteitsvermogen te krijgen.

Als de klant een aflossingsplan afsluit, wordt de vermogensbeperking opgeheven, waardoor hij weer kan profiteren van een normale stroomvoorziening.

Indien de klant daarentegen geen betalingen verricht, geen aflossingsplan afsluit of zich niet houdt aan een overeengekomen aflossingsplan, zijn er verschillende maatregelen voorzien, afhankelijk van het bedrag van de totale achterstallige schuld aan Sibelga.

Wanneer deze tussen **400 en 600 €** ligt, blijft de vermogensbeperking tot **2200 W** van kracht.

Indien de schuld van de klant echter de drempel van **600 €** overschrijdt en er geen aflossingsplan is opgesteld, zal Sibelga een verdere vermogensbeperking doorvoeren, waardoor het vermogen wordt teruggebracht tot een lager niveau (**1380 W**), onder voorbehoud van dezelfde uitzonderingsmaatregelen als hierboven uiteengezet.

Ten slotte worden al deze maatregelen begeleid door een passende communicatie van SIBELGA aan de klant.

Voorwaarden voor het beëindigen van de bescherming voor klanten

De duur van de bescherming die in het kader van deze regeling wordt verleend, namelijk de periode waarin de levering door Sibelga wordt gewaarborgd, is vastgesteld op **drie jaar**. Gedurende deze periode wordt de klant zonder onderbreking of beperking door Sibelga bevoorrad, zoals in deze mededeling is uiteengezet, op voorwaarde dat zijn schulden aan de distributienetbeheerder de drempel van **400 €** niet overschrijden.

Na afloop van deze periode moet het huishouden terugkeren naar de markt en een nieuw leveringscontract afsluiten met de commerciële leverancier van zijn keuze. Een klant die geen schulden meer heeft bij de DNB kan echter te allen tijde besluiten Sibelga te verlaten en een contract af te sluiten bij een commerciële leverancier.

Indien de klant geen gevolg geeft aan de mededelingen van Sibelga en de verzoeken van de bevoegde dienst negeert, kan Sibelga de zaak voorleggen aan de Lokale Energiecommissie (CLE).

Wij stellen dan ook voor om in elke Brusselse gemeente een CLE op te richten, naar het voorbeeld van de LAC (*Lokale Adviescommissie*) in het Vlaamse Gewest en de CLE in het Waalse Gewest. Deze commissie zou op regelmatige tijdstippen (bijvoorbeeld maandelijks) bijeenkomen en zou bestaan uit een vertegenwoordiger van de sociale dienst (OCMW), een vertegenwoordiger van Sibelga en de klant met betalingsachterstand.

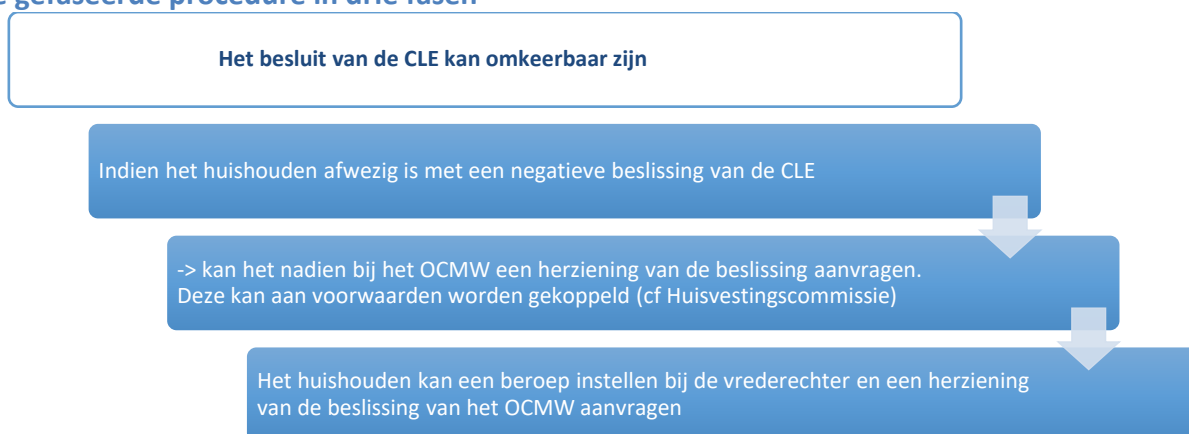

Vervolgens zou de CLE zorgen voor een gepersonaliseerde en gerichte opvolging, alsook voor een betere coördinatie van de interventies bij huishoudens met betalingsmoeilijkheden. Dit systeem heeft tot doel een aangepaste en coherente aanpak van situaties van kwetsbaarheid te garanderen. De CLE zou als enige bevoegd zijn om te beslissen over een eventuele afsluiting van de klant, maar ook om andere begeleidende maatregelen op het vlak van energie en budget voor te stellen.

In dit advies wenst BRUGEL echter geen standpunt in te nemen over het precieze mechanisme dat binnen de CLE zou worden gebruikt om te beslissen over een afsluiting of over eventuele begeleidende maatregelen. Het doel is om de deur open te laten voor verschillende mechanismen, zonder de voorkeur te geven aan een specifieke aanpak voor de beslissing.

Niettemin acht BRUGEL het, naar het voorbeeld van wat in het Waals Gewest is voorzien, wenselijk om een bepaling op te nemen die het huishouden waarop een beslissing van de CLE betrekking heeft, in staat stelt zich in geval van betwisting tot de vrederechter te wenden.

De gefaseerde procedure in drie fasen

9.4. Behoud van de status van beschermde klant op verzoek

Proactief voorziet de regeling erin dat het statuut van regionale beschermde klant kan worden gehandhaafd en toegekend op uitdrukkelijk verzoek van de klant, en dit nog vóór de activering van het invorderingssysteem, d.w.z. vanaf de eerste aanmaning, nog voordat de schuld uit de hand loopt. Deze maatregel is voornamelijk bedoeld om te voorkomen dat het betrokken huishouden schulden opbouwt bij zijn commerciële leverancier, en om het ontstaan van bijkomende invorderingskosten te beperken. Dit statuut zou zelfs kunnen worden toegekend en gehandhaafd wanneer de klant zijn schuld heeft afgelost.

Concreet zou het statuut van beschermde klant worden toegekend aan het DNB-tarief of het sociaal tarief, naargelang de klant aan de voorwaarden voldoet. De invoering van het mechanisme houdt de beëindiging in van het bestaande contract tussen de klant en zijn commerciële leverancier. Er wordt gepreciseerd dat deze status beperkt zou zijn tot een maximale duur van twee of drie jaar.

Er zullen overgangsregelingen moeten worden getroffen tussen de huidige en de toekomstige regeling.

9.5. SWOT-analyse voor de betrokken actoren

9.5.1. Voor het Brusselse huishouden

Het nieuwe beschermingsmodel beperkt zich niet tot het verhelpen van de tekortkomingen van het huidige systeem: het **is erop gericht de Brusselse klanten een doeltreffendere, juridisch zekere en sociaal rechtvaardige bescherming te bieden**, terwijl zij tegelijkertijd kunnen profiteren van een dynamischere markt, eerlijkere prijzen en een actieve rol in de energietransitie.

Een juridisch zekere en duurzame bescherming

Het voorgestelde model garandeert de klanten een **bescherming die in overeenstemming is met het constitutionele kader**, door uitsluitend gebruik te maken van instrumenten die onder de regionale bevoegdheden vallen, en dit met inachtneming van de federale bevoegdheden. Deze juridische zekerheid voorkomt dat de aan huishoudens toegekende rechten later ter discussie worden gesteld en zorgt voor de **stabiliteit van het systeem op lange termijn**, een essentiële voorwaarde voor kwetsbare groepen.

Eerlijkere prijzen op middellange termijn dankzij een hernieuwde marktdynamiek

Door de huidige verstoringen op de Brusselse markt te verminderen en de last van de sociale bescherming die door de leveranciers wordt gedragen opnieuw in evenwicht te brengen, schept het model de voorwaarden voor een **terugkeer van de concurrentie in het residentiële segment**. Op termijn bevordert deze dynamiek een **daling van de leveringsprijzen**, waarvan alle Brusselse huishoudens zullen profiteren.

Een meer gerichte en doeltreffendere bescherming voor kwetsbare huishoudens

Het nieuwe model maakt het mogelijk **de beschermingsmechanismen te concentreren op situaties met een reëel risico**, in plaats van brede regelingen te handhaven die weinig gericht zijn en dus weinig doeltreffend wat betreft de resultaten in verhouding tot de kosten. De sociale begeleiding wordt versterkt, beter gecoördineerd en eerder ingezet, waardoor de opbouw van schulden en situaties waarin de levering wordt stopgezet, worden beperkt.

Een vermindering van het risico op structurele schulden

Dankzij facturering op basis van het werkelijke verbruik (via slimme elektriciteitsmeters) en mechanismen voor geleidelijke beperking, beoogt het model te **voorkomen dat schulden uit de hand lopen**, in plaats van deze (te) laat via gerechtelijke procedures aan te pakken.

Bovendien versterkt deze aanpak het vermogen van huishoudens om de controle over hun financiële situatie terug te krijgen. Ze worden tevens begeleid door het OCMW en de CLE, waardoor het recht op een menswaardig leven voor deze huishoudens zo goed mogelijk wordt gewaarborgd.

Meer duidelijkheid en transparantie over rechten en plichten

De voorgestelde regeling is gebaseerd op een duidelijke, gestructureerde en in de tijd beperkte procedure. De cliënten krijgen **duidelijke informatie over het toegepaste tarief, de stappen van**

de regeling, hun verplichtingen en de voorwaarden om uit de regeling te stappen. Deze transparantie bevordert het begrip van en de acceptatie voor het mechanisme.

Bescherming zonder stigmatisering of verdere kwetsbaarheid

Het model sluit het gebruik van commerciële vooruitbetaling uit en geeft de voorkeur aan evenredige mechanismen, waarbij rekening wordt gehouden met specifieke medische en sociale situaties. Zo worden maatregelen vermeden die als bestraffend of stigmatiserend worden ervaren, terwijl de toegang tot energie als een **grondrecht** behouden blijft.

Bovendien behouden degenen die momenteel recht hebben op het sociale tarief, hun recht op een tariefbescherming.

Een geleidelijke en begeleide responsabilisering van de consument

Het nieuwe model is gebaseerd op een **evenwicht tussen bescherming en verantwoordelijkheid**, waarbij de klant weer een actieve rol krijgt in het beheer van zijn verbruik en zijn schuld, zonder hem aan zijn lot over te laten. Deze aanpak bevordert autonomie in plaats van blijvende afhankelijkheid van beschermingsmaatregelen.

Betere toegang tot innovatie en de energietransitie

Door een dynamischere markt te creëren, maakt het model de weg vrij voor **innovatieve aanbiedingen** (flexibiliteit, actief verbruiksbeheer, digitale oplossingen), waardoor Brusselse klanten **een actieve rol** kunnen spelen **in de energietransitie**.

9.5.2. Voor het OCMW

Risico's

Een optimale opvolging van de procedure stuit op een gebrek aan middelen en hulpbronnen. Het tekort aan specifieke middelen kan het vermogen belemmeren om een strikte opvolging te garanderen en te voldoen aan de verwachtingen op het vlak van sociale begeleiding en de afhandeling van de schulden van klanten.

Deze situatie onderstreept de noodzaak om de toegewezen middelen te versterken teneinde de doeltreffendheid van de procedures en de naleving van de beschermingsmaatregelen voor klanten in moeilijkheden te waarborgen en/of middelen toe te wijzen voor preventieopdrachten en energieadvies.

Voordelen

Een van de belangrijkste troeven van het systeem is **de vereenvoudiging van de relaties**, die mogelijk wordt gemaakt door de **centralisatie bij één enkele actor, Sibelga**. Deze organisatie stelt sociale actoren, zoals het OCMW, in staat te profiteren van een directere communicatie en een vereenvoudigde administratieve afhandeling, wat **de behandeling van klantendossiers** en de coördinatie van de te ondernemen acties **vereenvoudigd**.

Bovendien wordt de opvolging van de klant door het OCMW hierdoor versterkt. De nauwe samenwerking met Sibelga bevordert immers een beter inzicht in de situatie van klanten in

moeilijkheden, waardoor de sociale interventies kunnen worden aangepast en de begunstigen beter kunnen worden begeleid bij het beheer van hun energieschuld en hun situatie in haar geheel.

Ten slotte garandeert de betrokkenheid van het OCMW bij de maatregel **een meer globale** en systemische **opvang** van de betrokken personen. **Deze betrokkenheid stelt het OCMW in staat zijn rol in de sociale begeleiding ten volle te vervullen**, door ervoor te zorgen dat de ingevoerde beschermingsmaatregelen daadwerkelijk beantwoorden aan de behoeften van kwetsbare huishoudens.

Wat het beschermingsmechanisme betreft, moet bovendien bijzondere aandacht worden besteed aan het beheer en het gebruik **van het Gas- en Elektriciteitsfonds**. **De herbestemming van de bedragen uit dit fonds zou in de eerste plaats plaatsvinden voor de aflossing van schulden bij Sibelga**. Deze aanpak heeft tot doel de doeltreffendheid van de steunmaatregelen te optimaliseren door rechtstreeks in te spelen op de meest kritieke situaties van energieschulden. Zo kan worden gewaarborgd dat de beschikbare middelen **op een relevante manier worden ingezet, in overeenstemming met de regionale beschermingsdoelstelling**.

9.5.3. Voor de netbeheerder

Risico's

Het beheer van een middelgrote portefeuille, bestaande uit meer dan 50.000 klanten, vereist een aangepaste organisatie en specifieke middelen om een doeltreffende opvolging te garanderen. De omvang van deze portefeuille vraagt om een **rigoureuus en gestructureerd beheer**, waarmee aan de verwachtingen op het gebied van dienstverlening kan worden voldaan en tegelijkertijd de aan de klanten verbonden risico's onder controle kunnen worden gehouden.

Het optimaliseren van de incasso is in deze context een centrale uitdaging. Het gaat erom doeltreffende procedures in te voeren om de betaling van vorderingen te waarborgen en potentiële verliezen te beperken. Zo niet zou het beschermingsmodel zeer kostbaar kunnen uitvallen voor alle Brusselaars.

Vanuit marktperspectief **verleent de maatregel Sibelga een belangrijke rol als sociale dienstverlener**. Door het beheer van een aanzienlijk aantal klanten in moeilijkheden op zich te nemen, profileert Sibelga zich als een sleutelspeler op het gebied van sociale begeleiding, terwijl de toegang tot essentiële diensten voor de betrokkenen wordt gewaarborgd.

Voordelen

De actieve rol van Sibelga als sociale leverancier verschaft het bedrijf een grotere zichtbaarheid op de energiemarkt. Door het beheer van een aanzienlijk aantal klanten in moeilijkheden op zich te nemen, profileert Sibelga zich als een vooraanstaande publieke partner op het gebied van sociale begeleiding en draagt het zo bij aan het waarborgen van de toegang tot essentiële diensten voor de betrokkenen.

Ten slotte **zorgt de ingevoerde regeling voor een doeltreffende controle en toezicht op de bescherming die aan klanten in moeilijkheden wordt geboden**. Deze gestructureerde

organisatie maakt het mogelijk de opvolging van de klantenportefeuilles te optimaliseren en de correcte toepassing van de voorziene beschermingsmaatregelen te waarborgen.

9.5.4. Voor de leveranciers

De risico's

De invoering van talrijke vereisten kan leiden tot een verstopping van het systeem, waardoor een efficiënt klantenbeheer bemoeilijkt wordt. Bovendien zou een te grote overdracht van klanten naar de distributienetbeheerder (DNB) **de markt uit evenwicht** kunnen **brengen**, waardoor het potentieel aan actieve klanten in BHG afneemt en daarmee ook de aantrekkelijkheid van deze markt voor commerciële spelers.

De beoogde hervorming moet **transparant** zijn en een toename van de complexiteit van de IT-systemen die nodig zijn voor het beheer van de verschillende processen, moet worden vermeden.

Bovendien mag de duur van de verleende bescherming niet te lang zijn. Deze regeling kan een **carrouseleffect** tussen de leveranciers en Sibelga in de hand werken, wat het beheer van de klantenopvolging en de stabiliteit van de sector bemoeilijkt.

De voordelen

De berekening van het klantrisiko wordt vereenvoudigd in het kader van de ingevoerde regeling, waardoor **de bedragen van de gelopen risico's snel** kunnen worden berekend. Deze vereenvoudiging heeft tot doel om bij de ondertekening van elk contract het financiële risico te berekenen dat de leverancier loopt in geval van wanbetaling door de klant. Bovendien wordt het financiële risico voor de leverancier in het voorgestelde model veel beter beperkt en afgebakend.

De termijn voor de afhandeling van risicoklanten is beperkt, waardoor de opeenstapeling van complexe en kostbare dossiers wordt voorkomen. Deze aanpak stelt de betrokken partijen in staat om beter in te spelen op uitdagingen die verband houden met de schuldenlast van klanten.

Verschillende leveranciers krijgen de mogelijkheid om terug te keren naar de residentiële markt, wat de concurrentie stimuleert en een positieve marktdynamiek bevordert. De terugkeer van deze leveranciers bevordert de diversificatie van het aanbod en versterkt de stabiliteit van de sector.

Ten slotte stelt **het voortzetten van de begeleiding van klanten in tijdelijke financiële moeilijkheden** de leveranciers in staat om hun commerciële rol in de nabijheid van de klant te blijven vervullen.

9.6. Raming van de kosten van de maatregel voor Sibelga

Inleiding

Wat betreft de raming van de kosten van de nieuwe bescherming bevat het document de belangrijkste aannames en enkele schattingen. Men moet zich er echter van bewust zijn dat deze schattingen slechts als een orde van grootte kunnen worden beschouwd, aangezien ze sterk

worden beïnvloed door verschillende variabelen, met name het gedrag van klanten of de definitieve criteria van de toekomstige bescherming. Om de effecten en kosten te beoordelen, moeten onder deze omstandigheden verschillende aannames worden gehanteerd, die uiteraard aanleiding kunnen geven tot potentieel aanzienlijke verschillen tussen de raming en de toekomstige realiteit.

Uitgangspunten van de analyse

De analyse evalueert de impact van een sterke toename van het aantal klanten, van 16.000 naar 48.000 (een verdrievoudiging):

- In de eerste plaats is de raming voornamelijk gebaseerd op het kostenprogramma voor openbare dienstverplichtingen 2026, aangezien de kosten van onbetaalde rekeningen en gerechtskosten beter aansluiten bij de nieuwe realiteit die voortvloeit uit de invoering van de maatregel voor automatische overdracht van klanten;
- Daarnaast is het verwachte gedrag van de nieuwe klanten gebaseerd op de huidige situatie;
- Verder blijft de energieprijs ongewijzigd ten opzichte van de raming van het kostenprogramma voor de openbare dienstverplichtingen 2026 (geen effect van prijsontwikkelingen);
- Tevens wordt geen rekening gehouden met de door de Creg toegekende bedragen voor klanten die in aanmerking komen voor het sociaal tarief;
- Ook wordt in de analyse geen rekening gehouden met de effecten van de aankoop en verkoop van energie, met uitzondering van onbetaalde bedragen via oninbare vorderingen. Dit houdt echter in dat Sibelga alles in het werk zal stellen voor een optimaal beheer van de vorderingen;
- Bovendien gaat de analyse ervan uit dat de verkoop tegen het sociale tarief de personeelskosten niet dekt. Deze kosten, evenals de indirecte kosten, worden derhalve voor 100 % door de tarieven gefinancierd;
- Ten slotte zijn de IT-kosten niet opgenomen in deze analyse, maar deze zouden vergelijkbaar moeten blijven met de huidige kosten en niet worden opgenomen in de indirecte kosten.

Wat de ontwikkeling van de onbetaalde rekeningen betreft, lijkt het maken van een echte kostenraming weinig relevant, aangezien deze sterk zullen worden beïnvloed door de vermogensbeperking die in het voorstel zou worden opgenomen.

Indien de beperking het gebruik van elektrische kookapparatuur zou toestaan, zouden de kosten van onbetaalde rekeningen vergelijkbaar zijn met de huidige situatie en zouden de gerechtskosten voor het verkrijgen van afsluitingen een belangrijke post blijven vormen.

Mocht de beperking daarentegen alleen gebruik toestaan van bijvoorbeeld verlichting, de koelkast of het opladen van de telefoon, dan zou de situatie heel anders zijn:

- Enerzijds zouden zij al snel sterk worden afgeremd;

- Anderzijds zou de prikkel om de energierekeningen te betalen veel groter zijn en in dat geval zouden de gerechtskosten ook aanzienlijk lager kunnen uitvallen, aangezien de verzoeken tot afsluiting veel minder relevant zouden zijn.

Daarom is de analyse uitsluitend gebaseerd op twee opties.

Twee onderzochte scenario's

1° Raming op basis van een sterke vermogensbeperking

In dit scenario zou men thuis een eenvoudige koelkast en enkele lampen kunnen gebruiken

2° Raming op basis van een geringe vermogensbeperking – mogelijkheid om te koken

In dit scenario leidt de beperking eerder tot een spreiding van het verbruik in de tijd en heeft dit slechts een licht dalend effect op het verbruik.

Opmerkingen over de gepresenteerde gegevens

- Wat de personeelskosten betreft, kan op basis van het principe van schaalvoordelen een stijging worden verwacht die lager ligt dan de stijging van het aantal klanten. Op basis van de gehanteerde aannames zou de stijging voor optie A dus tussen 100 en 130 % moeten liggen. Voor optie B zouden de schaalvoordelen beperkter zijn en zou de stijging tussen 140 en 170 % moeten liggen.
- Wat de indirecte exploitatiekosten betreft, worden, aangezien deze grotendeels verband houden met de personeelskosten, dezelfde aannames gehanteerd als voor de personeelskosten.
- Wat de projectkosten betreft, schatten wij dat de kosten zowel voor optie B als voor optie A zouden verdubbelen.
- Wat de directe exploitatiekosten betreft:
  - Voor de postkosten kan het kostenprogramma van de ODV 2026 niet rechtstreeks als basis dienen, omdat enerzijds, indien de huidige situatie zou worden gehandhaafd, de komende jaren a priori gekenmerkt zouden worden door een daling van de postkosten, gezien de mogelijkheid om facturen per e-mail te versturen.
  - Voor de juridische kosten zouden de ontwikkelingen a priori sterk verschillen naargelang de optie. In optie A kan een aanzienlijke daling van het percentage ingediende verzoeken tot afsluiting worden verwacht, evenals een daling van de commissies als gevolg van de beperking van het bedrag van de schulden. De gehanteerde hypothese is hier 50 %. In optie B wordt geen besparing verondersteld. De gehanteerde hypothese is dan ook een stijging die vergelijkbaar is met de toename van het aantal klanten, namelijk 200 %.

- Wat de achterstallige betalingen betreft, worden de bedragen die zijn voorzien voor de afschrijving van onbetaalde vorderingen herzien²¹:
  - In optie A neemt de schuld per klant zeer sterk af vanaf het moment dat de limiet wordt ingesteld, omdat:
    - Een aanzienlijk grotere meerderheid van de klanten dan momenteel het geval is, zal de nodige stappen ondernemen om hun situatie onder controle te houden. Daardoor zouden de schulden voor deze klanten beperkt blijven tot ongeveer maximaal 400 € per klant.
  - Voor klanten die hun achterstand niet zouden wegwerken:
    - De elektriciteitschulden zullen relatief onder controle blijven, met een schatting tussen 800 en 1400 kWh op jaarbasis
      - ⇒ Koelkast: +/- 300 kWh
      - ⇒ Lamp: +/- 50 kWh, d.w.z. 4 spaarlampen (5-15 jaar): vermogen van 11 W, 3 uur per dag
      - ⇒ Opladen van gsm/radio/televisie/... gedurende de hele dag: +/- 800 kWh
    - De gasverbruikskosten zouden daarentegen problematisch kunnen blijven voor klanten die niet via een collectieve installatie verwarmen (65 % van de Brusselaars)²².

Om een orde van grootte te berekenen voor de afschrijving van oninbare vorderingen, gaat deze analyse uit van een halvering van de gemiddelde schuld en een identiek afschrijvingspercentage. Onder deze omstandigheden zou de totale schuld met 50 % toenemen bij een stijging van het aantal klanten met 200 %.

- In optie B is de schatting gebaseerd op op basis van een gemiddelde schuld per klant en een afschrijvingspercentage dat identiek is aan dat van vandaag..

Besch.KI Elek	Prog.2026	New protection sterke begrenzing		New protection geringe begrenzing	
		Nbr AS iS + 200 %	Hypothese verhoging	Nbr AS iS + 200 %	Hypothese verhoging
Personeel	896.801	1.928.122	115%	2.286.843	155%
Directe exploitatiekosten					
Postkosten	142.801	142.801	0%	142.801	0%
Juridische kosten	351.000	526.500	50%	1.053.000	200%
Diversen	40.106	120.318	200%	120.318	200%
Indirecte exploitatiekosten	712.632	1.532.159	115%	1.817.212	155%
ODV projecten Besch.KI	117.000	234.000	100%	234.000	100%
Totaal	2.260.341	4.483.900	98%	5.654.173	150%

²¹ ODV-programma van Sibelga voor het boekjaar 2026 (blz. 16).

²² Cijfers van de leveranciers op basis van de rapportage over het sociaal tarief.

<i>Schatting afschrijving onbetaalde vorderingen beschermde klanten</i>	1.518.866	2.278.299	50%	4.556.598	200%
Totaal	3.779.207	6.762.199		10.210.771	
Besch.Kl Gas	Prog.2026	Evolutie 2026 - 2025	Hypothese verhoging	Nbr AS iS + 200 %	Hypothese verhoging
Personeel	482.293	1036929,95	115%	1.229.847	155%
Directe exploitatiekosten					
Postkosten	76.893	76.893	0%	76.893	0%
Juridische kosten	189.000	283500	50%	567.000	200%
Diversen	21.596	32394	50%	64.788	200%
Indirecte exploitatiekosten	383.725	825.009	115%	978.499	155%
ODV projecten Besch.Kl	63.000	126000	100%	126.000	100%
Totaal	1.217.107	2380725,6	96%	3.043.027	150%
<i>Schatting afschrijving onbetaalde vorderingen beschermde klanten</i>	1.080.596	1620894	50%	3241788	200%
Totaal herzien	2.297.703	4.001.620		6.284.815	
Totaal Gas/Elek	6.076.910	10.763.819		16.495.586	

Ter aanvulling: de huidige kosten van de activiteit "beschermde klant" zijn opgenomen in de gegevens van deze tabel.

Zo zouden in scenario A de geraamde extra kosten van dit nieuwe beschermingsmodel voor SIBELGA 4 687 k € per jaar bedragen, terwijl deze jaarlijkse extra kosten in scenario B 10 419 k € per jaar zouden bedragen.

Wanneer deze cijfers worden omgerekend naar het aantal Brusselse huishoudens, ongeveer 530.000, blijkt dat de kosten van de maatregel variëren tussen 8,85 € en 19,66 € per jaar per huishouden. Dit is zeer gering in vergelijking met de besparingen die elk van deze huishoudens zou kunnen realiseren op hun elektriciteits- en gasrekening in een concurrerende markt²³. Daarbij mag niet worden vergeten dat de voordelen van het voorgestelde systeem zich geenszins beperken tot de potentiële financiële besparingen voor de huishoudens, maar ook bestaan uit een doeltreffender beschermingsstelsel en alle andere voordelen die in de bovenstaande SWOT-analyse worden opgesomd.

9.7. Zwakke punten van het mechanisme

De aangekondigde hervorming van het federale sociale tarief zou de invoering van dit regionale mechanisme kunnen beïnvloeden. Elke wijziging in de toekenningsvoorwaarden of de toegangsvoorwaarden voor het sociale tarief op federaal niveau kan immers de doeltreffendheid en de reikwijdte van de regionale regeling beïnvloeden.

Bovendien kan niet met alle bijzondere situaties rekening worden gehouden. Het voorgestelde mechanisme biedt namelijk niet de mogelijkheid om **alle specifieke situaties die zich** in de praktijk **voordoen**, in aanmerking te nemen:

²³ Zie punt 6.2 hierboven, waarin wordt gesteld dat een huishouden in Brussel jaarlijks 550 € meer betaalt voor zijn energierekening (gas en elektriciteit) dan een Waals huishouden en 970 € meer dan een Vlaams huishouden.

- huishoudens in een onregelmatige situatie kunnen geen gebruik maken van de voorziene maatregelen;
- de aanwezigheid van één enkel leveringspunt dat meerdere woningen bedient;
- ten slotte vormt de scheiding van elektriciteits- en gascontracten gevallen waarin de regeling aan haar grenzen stuit.

Op dit moment moet worden opgemerkt dat **de invoering van de slimme gasmeter niet is gepland** in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Hoewel de geldende Europese richtlijn de mogelijkheid biedt om een dergelijk systeem in te voeren, is er vooralsnog geen regionale bepaling aangenomen om de uitvoering ervan te organiseren of te reguleren.

Bovendien moet, zoals hierna wordt uiteengezet, worden gewezen op de bedenkingen die door bepaalde verenigingen, met name InforGazElec en de FDSS, zijn geuit ten aanzien van het voorgestelde beschermingsmodel. In dit verband herinnert BRUGEL eraan dat, naar aanleiding van het arrest van het Grondwettelijk Hof, de bevoegdheid voor het vaststellen van prijzen uitsluitend op federaal niveau berust en dat de Gewesten niet bevoegd zijn om tarieven in te voeren.

Bovendien zullen de middelen die momenteel door de OCMW's worden ingezet, opnieuw moeten worden toegewezen.

In dit verband dient te worden opgemerkt dat de middelen die aan de CLE's worden toegewezen, het mogelijk maken de kosten die gepaard gaan met procedures voor de vrederechter aanzienlijk te verminderen.

Het aantal bij verstek gewezen vonnissen blijft immers hoog (ongeveer 80 %) en brengt aanzienlijke lasten met zich mee voor de OCMW's, zowel wat betreft de betaling van de hoofdsommen als de proceskosten.

Ten slotte dient te worden herinnerd aan de studie die BRUGEL in 2025 heeft uitgevoerd over de automatisering van het statuut van beschermde klant²⁴, waaruit een aanzienlijke werkdruk voor de OCMW's bleek. Deze situatie is met name het gevolg van de passiviteit van een aanzienlijk deel van de betrokken huishoudens, geschat op bijna 50 %, die noch op de verzoeken van Sibelga, noch op die van de OCMW's reageerden.

Bovendien stelt BRUGEL vast dat de sociale actoren moeite hebben om te begrijpen dat alle Brusselaars positief beïnvloed zouden kunnen worden door het voorgestelde model.

De analyse van de waargenomen prijsverschillen tussen de regio's, zowel voor de basisaanbiedingen als voor de promotieaanbiedingen, leidt echter tot een ondubbelzinnige conclusie: **alle Brusselaars, ongeacht hun economische en sociale situatie, zouden baat hebben bij dit model.**

Bovendien moet BRUGEL, in zijn hoedanigheid van regulator, een systemische aanpak hanteren waarin een doelstelling voor de energietransitie is geïntegreerd. In dit verband is het van belang

---

²⁴ [Studie over de automatisering van de toekenning van de status van regionale beschermde klant aan begunstigen van het sociaal tarief en aan RVV's.](#)

dat de Brusselaars volwaardige actoren in deze transitie kunnen worden, met name via aanbiedingen die verbruik en flexibiliteit combineren, hetzij expliciet, hetzij impliciet.

Deze aanbiedingen, die worden gedragen door nicheleveranciers of nieuwkomers, kunnen zich echter alleen duurzaam op de markt vestigen op voorwaarde dat deze markt verder wordt gestimuleerd.

9.8. Specifieke opmerkingen

Verschillende **beschermingsmaatregelen die** in dit advies **niet zijn onderzocht**, zouden in de toekomst relevant kunnen blijken om te behandelen, zoals:

- de invoering van **vooruitbetaling via de slimme meter**, zowel bij de leverancier als bij de DNB, zoals reeds waargenomen in de twee andere Gewesten. Deze maatregel zou aanzienlijke financiële kosten met zich meebrengen voor de DNB, evenals aanpassingen op het vlak van het gedrag van de klanten en de sociale opvolging. Vooruitbetaling zou kunnen worden beschouwd als een alternatief voor vermogensbeperking;
- **verlaging van de factuur** door een vermindering van de 'Gridfee' of andere door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vastgestelde componenten. Aangezien het hier gaat om een maatregel die strikt onder de wetgevende bevoegdheid valt, zouden de toepassingsmodaliteiten en de uitvoering ervan met de overheidsinstanties moeten worden geanalyseerd. Naar onze mening zou deze reflectie op initiatief van de Regering gevoerd moeten worden ;
- **het kader voor aflossingsplannen** zou eveneens een interessante maatregel kunnen blijken om te voorkomen dat klanten met schulden worden doorverwezen naar de leverancier van laatste redmiddel. Deze materie, die goed bekend is bij de OCMW's en de erkende schuldbemiddelingscentra, is echter zeer complex en kan niet worden geregeld door één of andere simplistische maatregel. Bovendien valt deze materie onder de federale bevoegdheid.

Er moet ook gewezen worden op het feit dat het bij een wijziging van de ordonnanties van essentieel belang is om **overgangsbepalingen** vast te stellen die een veilige en gecontroleerde overgang van huishoudens van het huidige model naar de nieuwe beschermingsregeling mogelijk maken.

Om bovendien te voorkomen dat huishoudens die door de DNB worden bevoorrad, met **een onderbreking** worden geconfronteerd, zou het wenselijk zijn om het nieuwe model na de winterperiode in werking te laten treden, idealiter op 1 april.

Bovendien doet het voorgestelde beschermingsmodel geen afbreuk aan de verplichting voor leveranciers in het BHG om **contracten met een looptijd van minimaal 3 jaar** aan te bieden. Dit beschermingsmodel ontnemt voor consumenten zelfs het nut om van deze verplichting af te zien.

Het wetsontwerp "Koopkracht" van de federale regering zou echter, in zijn laatst bekende versie, zeer **nadelig** kunnen zijn voor Brusselse huishoudens en kmo's.

De verplichting om een aanbod te doen voor een looptijd van drie jaar, die niet van toepassing is in het Vlaamse en het Waalse Gewest, zou voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest onder meer **het einde betekenen van elektriciteits- en gasaanbiedingen tegen concurrerende vaste prijzen in het Brussels Gewest.**

BRUGEL verzoekt de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dan ook **deze verplichting te**

herzien, niet in het licht van dit advies, maar wel in het kader van dit wetsontwerp inzake "koopkracht".

10. Conclusie

Gezien de sociaaleconomische achteruitgang, de toenemende kwetsbaarheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het gebrek aan dynamiek op de markt, wat leidt tot prijsverschillen die nadelig zijn voor de Brusselaars, beoogt het nieuwe model voor sociale bescherming dat door BRUGEL is uitgewerkt, **een rechtvaardiger, transparanter en doeltreffender systeem in te voeren.**

Bovendien gaat het erom de lasten tussen de actoren opnieuw in evenwicht te brengen, de consumenten meer verantwoordelijkheid te geven en een versterkte begeleiding van huishoudens in moeilijkheden te garanderen, waarbij tegelijkertijd de conformiteit met het federale wettelijke kader en de levensvatbaarheid van de regionale energiemarkt worden gewaarborgd.

In dit advies zijn de hoofdlijnen van dit nieuwe sociale model uiteengezet. BRUGEL blijft beschikbaar om het werk voort te zetten en dit model nader uit te werken in het kader van verdere werkzaamheden en een wetgevend debat over dit onderwerp.

Het blijft van essentieel belang om de financiële en operationele levensvatbaarheid van de regeling voor SIBELGA te waarborgen, en tegelijkertijd een doeltreffende en gerichte bescherming te bieden aan de meest kwetsbare huishoudens.

* *

*